UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Asiaticae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Libris Qvatvor Comprehensa: Vbi praeter res gestas à Patribus Societatis Iesv in conuersione Sinarum, Cocincinae, & Tunchini Regnorum nihil omittitur eorum, quae possunt liberali placere Lectorum curiositati

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1670

52. Vocab. à Riccio Sinense eximium.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10757

Visual Library

rem inepta videbatur, quod ita conſeri nequiret vt comiſſuræ penitus 51. Eunuchus fidem fallit.
laterent; ſed diuinauit hoc ipſo Riccius pluris decuplo æſtimandam,
quòd tribus ab ſeſe diſiunctis tabulis ars picturæ, figuram vnam tàm
aptè indidiſſet; & quod erat erroris, & infortunij, artis caput euaſit.
His diu & ſæpiùs inſpectis, cum ſingulari commendatione, demum
Patris in aurem Eunuchus, de cœtero? inquit, imo prorſus de ſumma
innuens, reliquis iis quæ oſtendebantur, alioqui in caſſum futuris;
adhuc enim hærenti Riccio quid vellet, clarè ait de mercurio figendo, durandóque in argentum probæ ac legitimæ cocturæ, quod vos
occidentales Philoſophi, fama teſte, optimè tenetis: cui Riccius tàm
longè à vero abeſſe occidentales Literatos, transformatione metallorum occupari, vt Chemiſta & fatuus apud nos idem eſſet, paucos
ſumptuosè in eo delirare, nemini vnquam proceſſiſſe. Hic Eunuchus
ex comi ſerius, mentum prenſans imberbe, velútque nunc id primum
reputans, cuius antea fuiſſet immemor; non poteras, ait, rebus tuis
magis aduerſum tempus eligere. Pugnant contra Externos Sinæ, pertinétque huc etiam armorum fragor; quis te niſi ſibi inimiciſſimus
Regi audeat nominare? quo tanquam proximo timore ſemianimis abſceſſit; expertus videlicet Eunuchos Regis imperio, vbicumque moleſti fuiſſent, ſolitos fuſtibus ad necem contundi: at ſi Regi externum
obtuliſſet, inſatiabiliter argenti cupido, conficiendi argenti peritum
artificem, nihil erat tàm celſæ inter Eunuchos gratiæ & honoris, quod
ſibi ab Rege non confideret tribuendum. Eunuchi reſponſo Guanus
Præſes, & Riccij cauſa dolens, quem verè amabat; & ſua, nam & ſibi
timebat, perſuaderi tamen non potuit, quod multi ſuadebant, vt abii-
ceret Riccium, ſibique ignotum ſimularet; euicere id ſolum vt eum 52. Sinenſis amicitia fidelis.
reduceret Nanchinum, ac ne id quidem adeò ſeuerè, quin aſſentiretur facile roganti, vt ſe in omnes caſus Pechini relinqueret, cumque
Mandarinos gratulatione annua natalis Regij perfunctos oporteat intra menſem Pechino abire, at diſcedens ipſe multas Riccio dedit ad
potentes amicos epiſtolas quibus illum enixè commendabat. Verum
nemo omnium auſus eſt vel conſueti honoris ſalutationes ab eo admittere, nedum patrocinari eius negotio: quare menſis vnius repulſas
p[illegible]ſſus continuas, Nanchinum remenſus eſt iter, Pechino malens per
ſe vltro abſcedere quàm expelli, & diſceſſus mœrorem ſpe bona ſuſtentans redeundi, cum illic tam multos relinqueret admiratores ſui,
ſibique peramicos, & donorum quæ Regi ferebat laudatores, quos
vnus ab eo auerterat ſuſpicionum timor, ne armis externorum, Sinas
terrentibus, familiares externo crederentur. Cœterum illi clam per fi- 52. Vocab. à Riccio ſinenſe eximium.
dos homines ſignificauerant, ponente belli Iaponici ſtrepitu, curaturos eius in aulam reditum. Ferebatur Nanchinum aduerſo flumine
inepta naui, & ab remulcis, & remis tam malè inſtructa, vt Lincinum
vſque (Scianthunæ Prouinciæ vrbem opulentam) menſem poſuerit;
quæ lentæ tædia nauigationis in otium vertit affecti pridem explendi

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

operis, quo nullum noſtris in Sinas venturis ſuſcepit vtilius. Lexicon erat Sinenſi charactere tanta diligentia accurato vt nulla ei aut linea, aut apex, aut eorum ſitus, nexúſque varietas deeſſet variæ cuiuſque ſignificationi apta, prodigioſæ labor memoriæ: characteribus ſingulis ſua erat adſcripta notio, & pronuntiandi modus, literis Europæis. Iam character quiuis vocabulum integrum cum notet; ſintque vocabula omnia vnius ſyllabæ; ſæpè fit vt multa ſignificet vna vox quæ niſi diuersè vocem eandem pronuntians accinat, diſtinctè intelligi nequeunt; iſque accentus adeo eſt ſubtilis, & aſſuetis etiam auribus perceptu difficilis, vt cogantur quoque interdum periti, in vola manus, aut aëre certis characterem diſtinctum apicibus digito formare quo vocem æquiuocam, loquentis arbitrio adſtringant. Excogitauit itaque Riccius notas quinque diuerſas, & maximè ſimplices, ſonis totidem congruas vocis vnius efferendæ; iiſque vbi opus eſſet aſpirandis, ſpiritum ex Græco aſperum indidit. Pronuntiabat verba Riccius vernaculo ſono, Cattaneus, muſices non indoctus, ſonum illum, dictis iam notis ad verba ſingula indicabat; & ſi poſcerent aſpirabat; quo tandem opere abſoluto vetuit Riccius noſtros alias ſibi excogitare ad hoc & deſcribere peculiares notas, ſed his exſcribendis inſiſtere, quæ poſteris communiter omnibus vſui eſſe poſſent; quod eæ non poterant, quas ſuo quiſque priuatim arbitrio vtendas finxiſſet; Ex idiomatis prætereà duobus, vulgari addiſcendo primam operam dari iuſſit, quòd eſſet facilius, & clarius, paſsímque vſitatius; ſecundam alteri longè diſſimili, culto, laborioſo, minus neceſſario, nec ferè niſi Literatorum vſu trito, ne vtriuſque confuſa diſciplina geminaretur labor, & minueretur fructus. Poſt menſem demùm quam lentæ, ac moleſtæ, tàm vtiliter occupatæ nauigationis Lincinum ventum eſt Decembris initio, vbi ſub arctici, ſeſquiſeptimo tantum gradu ſupra trigeſimum, Iuni alueus in Gueium amnem influentis, glacie concretus, eorum nauigium fixit, quadrimeſtri ſolido minimè liberandum; quæ eſt illarum ad Septentrionem regionum natiua temperies vt prima hyeme conglaciati amnes iter præbeant equis & curribus ſecurum; quare illic ne tamdiu hæreret otioſus, relicto ad Sarcinas cum fratre Fernande, P. Cataneo, paucíſque aliis de quibus inferius, ipſe cum duobus, terreſtre iter arripuit, inſtinctu actus quem fuiſſe diuinum probauit exitus, tertiæ nimirum Euangelij Miniſtris locandæ ſtationis poſt Sciaoceam, & Nancianam: mente repetens Chiutaiſum ſuum, in paucis fidelem diſcipulum, cuius aſſiduis literis fuerat ſtimulatus ad noſtrorum ſedem in Nanchinenſi Prouincia fundādam, maximè Sucei ipſius patria; eò iter intendit. Indeque Taniam Suceo haud multum diſſitam in quam Chiutaiſus tunc demorabatur; qui repentino illius aduentu in omnem effuſus lætitiam; ſimul acerbo dolore ictus eſt, videns diuturni ærumna itineris confectum, & prope morientem. Quamuis autem anguſtè habitaret in cœnobio Bonziorum, lectulo

Docti & Neoph. amicitia ſincera.

ſuo

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN